

Sygn. akt IV U 99/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: Sylwia Wardzała

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania I. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 22 września 2014 roku nr (...)

w sprawie I. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość świadczenia

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 99/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 9 października 2015 r.

Decyzją z dnia 22 września 2014 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia

17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 27 sierpnia 2014 r., odmówił I. R. przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia na podstawie

art. 111 ustawy emerytalno- rentowej, ponieważ wskaźniki wysokości podstawy wymiaru należnej ubezpieczonej emerytury okazały się niższe od dotychczas ustalonego wskaźnika na poziomie 86,17%. Na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy organ rentowy ustalał podstawę wymiaru świadczenia: 1) z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1985 r. do 1994 r. wybranych z okresu od 1980 r. do 1999 r. poprzedzających bezpośrednio rok, w którym przyznano ubezpieczonej emeryturę uzyskując wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 63,08%, 2) z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1994 r. do 2003 r. wybranych z 20 lat kalendarzowych od 1994 r. do 2013 r. poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym ubezpieczona zgłosiła wniosek o ponowne przeliczenie świadczenia uzyskując wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 4,94% oraz 3) z 20 lat kalendarzowych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie świadczenia uzyskując wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na poziomie 63,86%. Przy przeliczeniu wskaźnika

wysokości podstawy wymiaru emerytury za nieudokumentowane okresy od 1 października 1963 r. do 31 grudnia 1971 r., od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1973 r., od 5 listopada 1979 r. do 31 grudnia 1987 r. i od 1 stycznia 1994 r. do 29 marca 1995 r. ZUS przyjął minimalne wynagrodzenie za pracę.

Od decyzji tej I. R. wywiodła odwołanie, domagając się jej zmiany i przeliczenia emerytury przy uwzględnieniu całego okresu zatrudnienia w kraju i pracy, jaką wykonywała od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1974 r. na terenie Republiki Niemieckiej przy zastosowaniu najkorzystniejszego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

W uzasadnieniu odwołująca podniosła, że wysokość zarobków można wykazywać innymi niż zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7) dokumentami. Mając to na uwadze podała, że za okres pracy w firmie (...) od 1 stycznia 1972 r. do

31 grudnia 1974 r. przedłożyła akta osobowe i listy płac, zaś wysokość zarobków uzyskiwanych na terenie Republiki Niemieckiej wykazała stosownymi zaświadczeniami wskazując, że pracę w tej firmie świadczyła do grudnia 1974 r., nie zaś do grudnia 1973 r. Dalej podała, że wysokość zarobków osiągniętych z tytułu zatrudnienia w (...) w T. w 1979 r. udowodniła, podobnie jak wcześniej, dokumentami złożonymi w aktach osobowych i listami płac, za okres pracy w firmie (...) od 1 grudnia 1975 r. do 25 czerwca 1977 r.- umową o pracę, za lata 1977-1979- drukami Rp-7, za okres pracy w (...) Zakładach (...) w B. w latach 1979-1995- zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (drukami Rp-7), natomiast za okres pracy w Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w latach 1963-1972- świadectwem pracy. Do odwołania ubezpieczona dołączyła dwa zaświadczenia o zatrudnieniu

i wynagrodzeniu (druki Rp-7) z dnia 16 października 2014 r. wystawione przez (...) Zakłady (...) w B. za lata 1979-1995 i kartę zasiłkową. W pismach procesowych z dnia: 17 marca 2015 r., 13 maja 2015 r. i 14 września 2015 r. (data wpływu) odwołująca podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie (k. 14-15, 25, 41-47). W piśmie z dnia 17 marca 2015 r. wskazała, że wszystkie okresy jej zatrudnienia i osiągnięte wówczas zarobki zostały udokumentowane podnosząc, że wbrew twierdzeniom ZUS, wysokość wynagrodzenia może być wykazywana wszystkimi dostępnymi dokumentami, w tym świadectwem pracy i umową o pracę (k. 14-15). W piśmie z dnia 13 maja 2015 r. wniosła

o przesłuchanie trzech świadków na okoliczność wysokości osiągniętych przez nią zarobków w (...), tj. K. W., E. K.

i K. R. (k. 25). W piśmie zaś z dnia 14 września 2015 r. podała, że z powodu znacznego upływu czasu, za okres od 1 października 1963 r. do 31 grudnia 1972 r. nie ma możliwości sprecyzowania, jak w tym okresie kształtowały się jej zarobki. Jak wskazała, celem ustalenia tej okoliczności wystąpiła do (...) w B.

o wydanie zaświadczenia o wysokości uzyskanego w tym czasie wynagrodzenia. Odnośnie okresu zatrudnienia od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1974 r., dołączyła pismo ze Składnicy Akt Spółki (...) w O. z dnia 31 sierpnia 2015 r., w którym poinformowano ją o wysłaniu potwierdzonych za zgodność z oryginałem kopii kartotek wynagrodzeń osoby pracującej w kraju na podobnym stanowisku, tj. referenta ds. gospodarki materiałowej, bez ujawniania jej danych, za okres od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1974 r. wraz z kopiami tych dokumentów. Odnośnie druków Rp-7 wystawionych przez (...) Zakłady (...) w B. odwołująca wskazała, że określając wysokość zarobków ZUS powinien oprzeć się na treści pierwotnego druku Rp-7 wystawionego bezpośrednio po ustaniu jej zatrudnienia (k. 41-47). Na rozprawie w dniu 9 października 2015 r. profesjonalny pełnomocnik odwołującej oświadczył, że (...) w B. nie posiada żadnej dokumentacji potwierdzającej zatrudnienie odwołującej w charakterze wychowawcy od 1963 r. do 1972 r. z uwagi na to, że w oparciu o wcześniejsze przepisy okres przechowywania akt wynosił 12 lat, a 50-letni okres przechowywania akt wprowadziły dopiero przepisy ustawy z dnia 17 października 1991 r. o waloryzacji emerytur i rent. Odwołująca oświadczyła zaś, że w Archiwum pracowników oświaty w B. nie figuruje jej nazwisko i nie posiada umowy o pracę, czy angaży z tego okresu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podniósł, że przeliczając należną ubezpieczonej emeryturę uwzględnił wszystkie dokumenty zgromadzone w aktach sprawy. Przeliczenia tego dokonał przy zastosowaniu różnych wariantów wskazując, że najkorzystniejszy okazał się dotychczasowy wskaźnik wysokości podstawy świadczenia ustalony na poziomie 86,17%. Organ rentowy podkreślił, że minimalne wynagrodzenie przyjął jedynie za okresy zatrudnienia ubezpieczonego w (...)

(...) od 1 października 1963 r. do 31 grudnia 1971 r. i w Przedsiębiorstwie (...)O. od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1973 r. Wskazał, że dokumentem potwierdzającym wysokość wynagrodzenia zastępczego jest zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7) wystawione przez macierzysty zakład pracy, tj. pracodawcę, u którego ubezpieczony był zatrudniony bezpośrednio przed wyjazdem za granicę. Jeżeli zakład został zlikwidowany lub nie posiada dokumentacji płacowej, zaświadczenie może wystawić inny przedsiębiorca zatrudniający pracowników na stanowiskach równorzędnych z zajmowanym przez ubezpieczonego przed wyjazdem za granicę. ZUS podkreślił przy tym, że obowiązujące przepisy prawne nie przewidują możliwości przyjmowania do ustalania podstawy wymiaru świadczeń emerytalno- rentowych wynagrodzenia w walucie obcej, a świadectwo pracy nie jest dokumentem, na podstawie którego można uwzględnić wysokość wynagrodzenia, ponieważ z reguły określa ono zarobki z ostatnich trzech miesięcy zatrudnienia. W pismach procesowych z dnia: 15 maja 2015 r. i 30 września 2015 r. organ rentowy podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Odwołująca I. R. urodziła się (...) r.

Od 1 października 1963 r. do 31 grudnia 1972 r. ubezpieczona była zatrudniona w (...) w B., z tym, że od 1 stycznia 1972 r. do 31 grudnia 1972 r. pozostawała w tzw. stanie pozasłużbowym z uwagi na opiekę nad dzieckiem i korzystanie z urlopu wychowawczego. Od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1974 r. pracowała w Przedsiębiorstwie (...) O. z siedzibą w K. (późniejsza nazwa: (...)). Była to praca za granicą na terenie Niemiec, gdzie ubezpieczona skierowana została przez polski zakład pracy. Od 1 stycznia 1975 r. do 30 listopada 1975 r. odwołująca przebywała na urlopie bezpłatnym. Od 1 grudnia 1975 r. do 25 czerwca 1977 r. ponownie była zatrudniona w Przedsiębiorstwie (...) Oddział B. z siedzibą w K.. Od 22 kwietnia 1979 r. do 3 listopada 1979 r. pracowała w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w K., zaś od 5 listopada 1979 r. do 29 marca 1995 r. w (...) w B.. W (...)w T. odwołująca była kierownikiem eksportu. W zakładzie tym pracownicy otrzymywali premię regulaminową. Nigdy nie mieli pensji niższych niż te, które wynikały z angaży. Pracodawca przestrzegał, aby angaży były aktualne.

dowód:

- dokumenty zgromadzone w aktach ZUS, w szczególności: świadectwa pracy, kwestionariusze okresów składkowych i nieskładkowych, legitymacja ubezpieczeniowa,
- zeznania świadka K. W.- 00:07:05-00:11:19,

Decyzją z dnia 25 maja 1995 r. organ rentowy przyznał odwołującej rentę inwalidzką od 30 marca 1995 r. Podstawę ustalenia wysokości świadczenia stanowiło wynagrodzenie będące podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 6 lat, tj. od stycznia 1988 r. do grudnia 1993 r., a ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty wyniósł 86,17%. Do wniosku o rentę odwołująca przedłożyła zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7) z zarobkami za lata 1988-1993. Decyzją z dnia 25 marca 1998 r. organ rentowy przeliczył staż pracy odwołującej, a tym samym wysokość renty od 30 maja 1995 r. Do ustalenia wysokości świadczenia uwzględnił ubezpieczonej 27 lat i 8 miesięcy okresów składkowych oraz 1 rok i 10 miesięcy okresów nieskładkowych.

dowód:

- decyzje ZUS z dnia 25.05.1995 r. i 25.03.1998 r.- akta ZUS,

Decyzją z dnia 23 listopada 2000 r. organ rentowy przyznał odwołującej emeryturę od 1 listopada 2000 r. Z uwagi na to, że do wniosku o świadczenie ubezpieczona nie przedłożyła żadnych nowych dowodów dotyczących wysokości zarobków, do obliczenia emerytury przyjął dotychczasową podstawę wymiaru renty z uwzględnieniem waloryzacji oraz kwotę bazową 666,96 zł, uwzględniając ubezpieczonej staż pracy w wymiarze 29 lat i 8 miesięcy okresów

składkowych oraz 10 miesięcy okresów nieskładkowych. Decyzją z dnia 11 grudnia 2001 r. Zakład odmówił odwołującej uwzględnienia przy wyliczeniu wysokości emerytury okresu prowadzenia działalności gospodarczej od 1 listopada 2000 r. do 31 sierpnia 2001 r., ponieważ jej dobrowolne ubezpieczenie ustało od 1 listopada 2000 r.

dowód:

- decyzje ZUS z dnia: 23.11.2000 r. i 11.12.2001 r.- akta ZUS,

W dniu 25 marca 2009 r. odwołująca wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o przeliczenie emerytury. Decyzją z dnia 9 kwietnia 2009 r. Zakład przeliczył jej należne świadczenie od 1 marca 2006 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjął dotychczasową podstawę wymiaru z 6 lat, tj. od 1988 r. do 1993 r., ponieważ wariant ten okazał najkorzystniejszy. Przy wyliczeniu składnika emerytury wynoszącego 24% kwoty bazowej uwzględnił kwotę bazową obowiązującą 1 listopada 2000 r., tj. w miesiącu przyznania emerytury. Wariant obliczenia emerytury na nowo zgodnie z art. 53 ustawy emerytalno- rentowej przy ustaleniu podstawy wymiaru w myśl art. 15 tej ustawy i przy przyjęciu nowej kwoty bazowej do całości świadczenia okazał się dla wnioskodawczyni niekorzystny. Decyzją z dnia 21 kwietnia 2009 r. organ rentowy odmówił odwołującej przeliczenia podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem minimalnego wynagrodzenia pracowników, ponieważ wskaźniki okazały się niższe od ostatnio przyjętego do obliczenia podstawy wymiaru świadczenia.

dowód:

- wniosek o przeliczenie emerytury z dnia 25.03.2009 r.- akta ZUS,
- decyzje ZUS z dnia: 09.04.2009 r. i 21.04.2009 r.- akta ZUS,

W dniu 5 lutego 2014 r. odwołująca po raz drugi wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o przeliczenie emerytury, przedkładając dokumenty potwierdzające jej zatrudnienie na terenie Niemiec w okresie od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1974 r. W piśmie z dnia 18 marca 2014 r. Zakład wyjaśnił ubezpieczonej zasady obliczania emerytury oraz poinformował, że w celu ponownego przeliczenia świadczenia należy przedłożyć w organie rentowym zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu pracowników na tym samym lub podobnym stanowisku wystawione przez zakład pracy.

dowód:

- wniosek o przeliczenie emerytury z dnia 05.02.2014 r.- akta ZUS,
- pismo ZUS z dnia 18.03.2014 r.- akta ZUS,

W dniu 27 sierpnia 2014 r. odwołująca przedłożyła w organie rentowym dokumentację osobowo- płacową pozyskaną w Spółce(...)Sp.z o.o. z okresu zatrudnienia od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1974 r., dwa zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druki Rp-7) wystawione przez Przedsiębiorstwo (...) za lata 1077-1979, zaświadczenie z dnia 22 maja 2014 r., a także akta osobowe

z okresu zatrudnienia w (...) w T. z zalegającymi w nich angażami oraz listą płac od stycznia do października 1979 r. Zaskarżoną decyzją z dnia 22 września 2014 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia na podstawie art. 111 ustawy emerytalno- rentowej, ponieważ wskaźniki wysokości podstawy wymiaru należnej ubezpieczonej emerytury okazały się niższe od dotychczas ustalonego wskaźnika na poziomie 86,17%. Na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organ rentowy ustalał podstawę wymiaru świadczenia:

1) z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1985 r. do 1994 r. wybranych z okresu od 1980 r. do 1999 r. poprzedzających bezpośrednio rok, w którym przyznano ubezpieczonej emeryturę uzyskując wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 63,08%, 2) z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1994 r. do 2003 r. wybranych z 20 lat kalendarzowych od 1994 r. do 2013 r. poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym ubezpieczona zgłosiła wniosek o ponowne przeliczenie świadczenia uzyskując wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 4,94% oraz 3) z 20 lat kalendarzowych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku

o ponowne ustalenie świadczenia uzyskując wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na poziomie 63,86%. Przy przeliczeniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury za nieudokumentowane okresy od 1 października 1963 r. do 31 grudnia 1971 r., od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1973 r., od 5 listopada 1979 r. do 31 grudnia 1987 r. i od 1 stycznia 1994 r. do 29 marca 1995 r. ZUS przyjął minimalne wynagrodzenie za pracę.

dowód:

- dokumentacja osobowo- płacowa- akta ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 22.09.2014 r.- akta ZUS,

Do odwołania od decyzji z dnia 22 września 2014 r. ubezpieczona dołączyła dwa zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druki Rp-7) z dnia 16 października 2014 r. wystawione przez (...)Zakłady (...)w B. za lata 1979-1995. Zawiadomieniem z dnia 17 listopada 2014 r. wnioskodawczyni została poinformowana przez ZUS o wszczęciu postępowania w sprawie wyjaśnienia rozbieżności w kwocie wynagrodzenia za rok 1993, które wykazane zostało zarówno w druku Rp-7 z dnia 27 marca 1995 r., jak i w druku Rp-7 z dnia 16 października 2014 r. W związku z ujawnieniem się

w sprawie nowych okoliczności, decyzją z dnia 11 grudnia 2014 r. organ rentowy przeliczył ubezpieczonej emeryturę od 1 stycznia 2015 r. uwzględniając dane z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 16 października 2014 r. Decyzji tej ubezpieczona nie zaskarżyła odwołaniem.

dowód:

- zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druki Rp-7) z dnia 16.10.2014 r.- akta ZUS,
- zawiadomienie z dnia 17.11.2014 r.- akta ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 11.12.2014 r.- akta ZUS,

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego z zakładem pracy, organ rentowy dokonał korekty wynagrodzenia odwołującego za rok 1993, w związku z czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia z 6 lat, tj. od 1988 r. do 1993 r., wyniósł

80,84% i w dalszym ciągu okazał się najkorzystniejszy. Po uwzględnieniu zarobków z druku Rp-7 z dnia 16 października 2014 r., wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury

z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia (1974, 1976-1994) wyniósł 77,07%, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 10 lat kalendarzowych przed złożeniem wniosku o przeliczenie wybranych z okresu od 1994 r. do 2013 r., tj. z lat 1994-2003-

8,25%. Minimalne wynagrodzenie za pracę organ rentowy przyjął za okresy od

1 października 1963 r. do 31 grudnia 1971 r. i od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1973 r. Na podstawie przedłożonych przez ubezpieczoną dokumentów, za rok 1974 r. uwzględnił wynagrodzenie w kwocie 26.785,00 zł w oparciu o kartoteki wynagrodzenia złotowego za ten rok, a za rok 1979- w kwocie 61.243,00 zł w oparciu o zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7) z dnia 22 maja 2014 r. za okres zatrudnienia od 22 kwietnia 1979 r. do 3 listopada 1979 r. oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7) z dnia 16 października 2014 r. za okres zatrudnienia od 5 listopada 1979 r., a także listy płac. Za lata 1972-1973 nie odnaleziono list płac. Za okres zatrudnienia odwołującej w (...)w T. od 27 czerwca 1977 r. do 21 kwietnia 1979 r. organ rentowy przyjął wynagrodzenie ustalone na podstawie akt osobowych. Zgodnie z przedłożoną umową o pracę z dnia 27 czerwca 1977 r., miesięczne wynagrodzenie ubezpieczonej wynosiło 3.400,00 zł, a stosownie do treści kolejnej umowy o pracę z dnia 1 stycznia 1978 r.- 4.000,00 zł. Wysokość wynagrodzenia za okres od 27 czerwca 1977 r. do 31 grudnia 1977 r. wyniosła 20.852,00 zł, a za rok 1978 r.- 4.800,00 zł + premia za IV kwartał w kwocie 1.218,00 zł, tj. łącznie 49.218,00 zł. Wynagrodzenie za rok 1979 r. za okres od

stycznia do kwietnia organ rentowy przyjął na podstawie list płac w kwocie 15.727,00 zł. Za okresy zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w K. od 1 grudnia 1975 r. do 25 czerwca 1977 r. i od 22 kwietnia 1979 r. do 3 listopada 1979 r. odwołująca przedstawiła zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druki Rp-7) za lata 1975-1977 i 1979 sporządzone na podstawie list płac. Za okres pracy na eksporcie od 1 stycznia 1974 r. do 31 grudnia 1974 r. organ rentowy przyjął wynagrodzenie z karty wynagrodzeń przesłanej Zakładowi w dniu 27 sierpnia 2014 r. w kwocie 26.785,00 zł. W związku zaś z przedłożeniem wynagrodzenia pracownika zastępczego za okres zatrudnienia od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1973 r. za rok 1972 r. uwzględnił wynagrodzenie w kwocie 27.044,00 zł, zaś za rok 1973 r. w kwocie 34.676,00 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia obliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu wyniósł 80,13% i okazał się niższy od dotychczasowego wskaźnika obliczonego z 6 lat, tj. od 1988 r. do 1993 r., który wynosi 80,84%. Za okres zatrudnienia odwołującej w (...)Zakładach (...)od 5 listopada 1979 r. do 29 marca 1995 r. organ rentowy uwzględnił wynagrodzenie zgodnie z zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (drukami Rp-7) z dnia 16 października 2014 r. za lata 1979-1995, tj. za rok 1979 w kwocie 7.560,00 zł, za rok 1980- w kwocie 56.041,00 zł, za rok 1981- 67.709,00 zł, za rok 1982- w kwocie 105.911,00 zł, za rok 1983- w kwocie 12.7459,00 zł, za rok 1984- w kwocie 139.770,00 zł, za rok 1985- w kwocie 164.870,00 zł, za rok 1986- w kwocie 229.820,00 zł, za rok 1987- w kwocie 260.682 zł, za rok 1988- w kwocie 507.392,00 zł, za rok 1989- w kwocie 1.712.911,00 zł, za rok 1990- 8.892.339,00 zł, za rok 1991- w kwocie 20.624.390,00 zł, za rok 1992- w kwocie 32.217.200,00 zł, za rok 1993- w kwocie 36.349.800,00 zł, za rok 1994- w kwocie 40.450.700,00 zł, a za rok 1995- w kwocie 1.622,60 zł. Za okres zatrudnienia w (...) w B. od 1 października 1963 r. do 31 grudnia 1972 r. odwołująca nie przedstawiła żadnych dokumentów płacowych.

dowód:

- dokumenty zgromadzone w aktach ZUS,

W toku postępowania Sąd zobowiązał organ rentowy do hipotetycznego przeliczenia należnej odwołującej emerytury przy uwzględnieniu przedłożonej przez nią w dniu

14 września 2015 r. dokumentacji pozyskanej ze Składnicy Akt(...)w O.. Zgodnie z hipotetycznym wyliczeniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania przez odwołującą ubezpieczeniu społecznemu, przy przyjęciu wynagrodzenia pracownika zastępczego z okresu zatrudnienia od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1973 r., wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyniósł 80,13% i okazał się niższy od ustalonego dotychczas z 6 lat, tj. od 1988 r. do 1993 r., który wyliczony został na 80,84%. Wynagrodzenie za 1972 r. organ rentowy ustalił na kwotę 27.044,00 zł, a za 1973 r. na kwotę 34.676,00 zł. Zarobki za 1974 r. przyjął z karty wynagrodzeń przesłanej do Zakładu w dniu 27 sierpnia 2014 r.

dowód:

- pismo ZUS z hipotetycznym przeliczeniem emerytury z dnia 25.09.2015 r.- k. 53,

W piśmie z dnia 8 września 2015 r. Dyrektor (...)w B.,

w odpowiedzi na pismo odwołującej zawierające prośbę o wydanie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druku Rp-7) z okresu pracy w (...)

(...) poinformowała odwołującą, że w Archiwum (...)nie odnaleziono dokumentacji potwierdzającej jej zatrudnienie w charakterze wychowawcy w latach 1963-1972.

dowód:

- pismo Dyrektora (...)w B. z dnia 08.09.2015 r.- k. 60,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów i zeznania świadka.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego.

Zeznania świadka K. W. Sąd uznał za wiarygodne w całości, aczkolwiek świadek ten wyraźnie zauważyła, że nie wie, jakie odwołująca mogła osiągać wynagrodzenie w (...) w T.. Podała tylko, że w (...) w T. ubezpieczona była kierownikiem eksportu. Podniosła jednak, że pracownicy tych zakładów otrzymywali premię regulaminową i nigdy nie otrzymywali pensji niższych niż te, które wynikały z angaży. Sąd nie miał żadnych podstaw, aby poddawać w wątpliwość wiarygodność zeznań świadka w jakiegokolwiek części, tym bardziej, że były one szczere i logiczne, a ponadto pozostawały w zgodzie z zasadami doświadczenia życiowego.

Sąd pominął dowód z zeznań świadków E. K. i K. R., ponieważ profesjonalny pełnomocnik odwołującej cofnął wniosek o przesłuchanie tych osób w charakterze świadków. Okoliczności sporne zostały zresztą w sprawie dostatecznie wyjaśnione w oparciu o zgromadzone dowody w postaci dokumentacji osobowo- płacowej, która w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ma zasadnicze znaczenie.

Sąd oddalił wniosek dowodowy pełnomocnika odwołującej o dopuszczenie w sprawie dowodu z opinii biegłego sądowego celem wyliczenia wysokości należnej ubezpieczonej emerytury przy uwzględnieniu całości zgromadzonej w sprawie dokumentacji. W ocenie Sądu, w niniejszym postępowaniu nie było potrzeby przeprowadzania takiego dowodu. Przeliczenie świadczenia należy do zadań organu rentowego. W tym względzie istnieją określone zasady wynikające z bezwzględnie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, a także reguł określonych w ugruntowanym już orzecznictwie Sądów, w tym Sądu Najwyższego. Wyniki takich wyliczeń sporządzonych przez ZUS weryfikuje Sąd w danym postępowaniu. Sąd dokonuje oceny materiału dowodowego przedkładanego przez stronę i zleca wykonanie przeliczenia organowi rentowemu. Nawet, gdyby Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego, musiałby mu wskazać dowody, które ten obowiązany był wziąć pod uwagę wydając opinię. Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego byłoby zasadne, gdyby w sprawie chodziło o jakieś skomplikowane operacje matematyczne. W tej sprawie dokumenty przedłożone przez odwołującą zostały przez ZUS uwzględnione. Nie doprowadziło to jednak ostatecznie do ustalenia wyżej niż dotychczas podstawy wymiaru należnej ubezpieczonej emerytury. Wskaźniki wysokości podstawy wymiaru świadczenia obliczone według różnych wariantów były niższe niż dotychczasowy. Jeżeli chodzi o zatrudnienie odwołującej w (...)

w B., za okres ten ubezpieczona nie przedłożyła dokumentów, z których wynikałaby jakaś konkretna stawka wynagrodzenia. Za ten okres nie ma więc dowodów, które można by przedłożyć biegłemu sądowemu. Biegły nie dysponowałby zatem danymi niezbędnymi do dokonania stosownych obliczeń. Co do wynagrodzenia za 1993 r., dowód na okoliczność zarobków osiąganych przez odwołującą w tym czasie przeprowadzony został w sprawie o zwrot nienależnie pobranego świadczenia, o której wiadomo Sądowi z urzędu. W tej zaś sprawie organ rentowy dokonał stosownej korekty i przeliczył z urzędu świadczenie odwołującej decyzją z dnia 11 grudnia 2014 r., której ubezpieczona nie kwestionowała. Zdaniem Sądu, brak było zatem jakichkolwiek podstaw do tego, aby w niniejszej sprawie dopuszczać dowód z opinii biegłego sądowego. Sąd przyjął w poczet materiału dowodowego dokumenty przedłożone przez odwołującą. Zwracał się do organu rentowego

o ustosunkowanie się do ich treści, w konsekwencji czego ZUS dokonywał stosownych obliczeń wysokości podstawy wymiaru świadczenia. Nie zawsze jest tak, że to, co według przypuszczenia ubezpieczonego wpływa na zwiększenie świadczenia realnie powoduje jego wzrost. Wskaźniki są ustalane bowiem z poszczególnych lat w ten sposób, że oblicza się stosunek kwoty wynagrodzenia za dany rok do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia. Może się zatem okazać, że wynagrodzenia z innych lat, jak w tej sprawie, miały lepsze wskaźniki, które wpływają na ostateczny wynik przeliczenia. Reasumując, niecelowym

i nieuzasadnionym byłoby dopuszczanie w sprawie dowodu z opinii biegłego, skoro brak jest dokumentów za lata 1963-1971, a za lata 1972-1973 organ rentowy uwzględnił tzw. wynagrodzenie zastępcze, co nie przyniosło jednak oczekiwanego przez odwołującą rezultatu w postaci wyliczenia wyższej niż dotychczas kwoty emerytury.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 22 września 2014 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sprawa niniejsza dotyczyła odwołania od decyzji z dnia 22 września 2014 r., która wydana została na skutek wniosku z dnia 27 sierpnia 2014 r. Decyzja ta dotyczyła odmowy przeliczenia podstawy wymiaru należnej odwołującej I. R. emerytury na podstawie art. 111 ustawy emerytalno- rentowej, ponieważ wskaźniki wysokości podstawy wymiaru należnej ubezpieczonej emerytury okazały się niższe od dotychczas ustalonego wskaźnika na poziomie 86,17%.

Stosownie do treści art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego: 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia, 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176, 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Rozstrzygając w przedmiocie wniosku z dnia 27 sierpnia 2014 r., organ rentowy dokonywał obliczeń według różnych, możliwych według obowiązujących przepisów, wariantów. W ten sposób ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury

z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1985 r. do 1994 r. wybranych z okresu od 1980 r. do 1999 r. poprzedzających bezpośrednio rok, w którym przyznano ubezpieczonej emeryturę.

W tym wariantcie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 63,08%

i okazał się niższy od dotychczas ustalonego. ZUS dokonał również stosownych obliczeń wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury przyjmując do tych wyliczeń

10 kolejnych lat kalendarzowych od 1994 r. do 2003 r. wybranych z 20 lat kalendarzowych od 1994 r. do 2013 r. poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym ubezpieczona zgłosiła wniosek o ponowne przeliczenie świadczenia. W tym wypadku wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 4,94%. Był zatem zdecydowanie niższy niż ten ustalony przed dniem złożenia przez odwołującą drugiego

z kolei wniosku o przeliczenie emerytury. Niższy od dotychczasowego okazał się również wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury z 20 lat kalendarzowych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie świadczenia. Jak bowiem ustalił organ rentowy, według tego wariantu wskaźnik ten wyniósł 63,86%. Wariantując w ten sposób ZUS przyjął za okresy od 1 października 1963 r. do 31 grudnia 1971 r., od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1973 r., od 5 listopada 1979 r. do

31 grudnia 1987 r. i od 1 stycznia 1994 r. do 29 marca 1995 r. minimalne wynagrodzenie za pracę, ponieważ odwołująca nie udowodniła w wystarczający sposób wysokości osiągniętych wówczas zarobków. Po wydaniu tej decyzji ubezpieczona przedłożyła dwa druki Rp-7 z dnia 16 października 2014 r. wystawione przez (...) Zakłady (...) obejmujące zarobki za lata 1979-1995. Kwoty wynagrodzeń wynikające z druków Rp-7 z tego okresu zatrudnienia zostały uwzględnione przez organ rentowy przy kolejnych obliczeniach najkorzystniejszego dla ubezpieczonej wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury. Rzeczywiste zarobki z okresów od 5 listopada 1979 r. do 31 grudnia 1987 r. i od 1 stycznia 1994 r. do 29 marca 1995 r. ZUS uwzględnił wydając w dniu 11 grudnia 2014 r. z urzędu decyzję o

przeliczeniu świadczenia. Ta decyzja wydana z urzędu, na skutek przedłożenia przez odwołującą druków Rp-7 z dnia 16 grudnia 2014 r., a zatem wystąpienia w sprawie nowych okoliczności, nie została przez nią zaskarżona odwołaniem i nie jest przedmiotem oceny w tym postępowaniu, które dotyczy odwołania od decyzji z dnia 22 września 2014 r. Decyzją z dnia 11 grudnia 2014 r. wydaną z urzędu ZUS przeliczył co prawda odwołującą emeryturę, jednak wskaźnik wysokości podstawy wymiaru tego świadczenia przyjęty w tej decyzji okazał się niższy od dotychczas ustalonego z 6 lat, tj. od 1988 r. do 1993 r., który wynosi 80,84%, pomimo dokonania korekty wynagrodzenia za rok 1993 r.

W toku niniejszego postępowania z uwagi na to, że ubezpieczona przedkładała kolejne dokumenty domagając się cały czas przeliczenia emerytury, na wezwanie Sądu organ rentowy dokonywał stosownych wyliczeń przy uwzględnieniu zarobków wynikających z tych nowych dokumentów, aby ustalić, czy wysokość świadczenia okaże się dla ubezpieczonej korzystniejsza. Nadal jednak za okresy zatrudnienia od 1 października 1963 r. do 31 grudnia 1972 r. w Urzędzie Miasta i Gminy w B. oraz od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1973 r. w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w K. ZUS przyjmował minimalne wynagrodzenie za pracę.

Odwołująca pozyskała ze Składnicy Akt Spółki (...)w O. potwierdzone za zgodność z oryginałem kopie kartotek wynagrodzeń osoby pracującej w kraju na podobnym stanowisku, tj. referenta ds. gospodarki materiałowej, bez ujawniania jej danych, za okres od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1974 r. W oparciu o te dokumenty Zakład dokonał co prawda hipotetycznego przeliczenia należnej odwołującej emerytury, jednak również w tym wypadku wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania przez nią ubezpieczeniu społecznemu, przy przyjęciu wynagrodzenia pracownika zastępczego z okresu zatrudnienia od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1973 r., wyniósł 80,13% i okazał się niższy od ustalonego dotychczas z 6 lat, tj. od 1988 r. do 1993 r., który wyliczono na 80,84%.

Odwołująca nie przedłożyła jednak żadnych dokumentów za okres zatrudnienia od 1 października 1963 r. do 31 grudnia 1972 r. Wystąpiła co prawda do Dyrekcji Przedszkola Nr (...) w B. o wydanie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druku Rp-7) z okresu pracy w (...), ale poinformowana została o tym, że w Archiwum (...)nie odnaleziono dokumentacji potwierdzającej jej zatrudnienie w charakterze wychowawcy w latach 1963-1972. Okoliczność tę potwierdził na rozprawie pełnomocnik ubezpieczonej. Sama zaś I. R. wyraźnie oświadczyła, że nie posiada umowy o pracę, czy angażu z tego okresu zatrudnienia.

Nawet, jeżeli za dany okres zatrudnienia nie ma zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druku Rp-7), a zachowała się dokumentacja osobowo- płacowa, istnieje możliwość przeliczenia świadczenia. W momencie jednak, kiedy brak umowy o pracę, angażu i świadectwa pracy nie ma innej możliwości, jak tylko uwzględnienie w wysokości świadczenia minimalnego wynagrodzenia za pracę. Tak wynika z bezwzględnie obowiązujących przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych. Stosownie do treści art. 15 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Kwota 64,00 zł, jaka wymieniona została w umowie z dnia 1 marca 1974 r., na którą powołała się ubezpieczona w piśmie procesowym z dnia 17 marca 2015 r., to uśredniony zarobek. W dokumencie tym ogólnie zresztą wskazano, że takie wynagrodzenie przysługiwało ubezpieczonej przed wyjazdem do Niemiec. Nie wiadomo zatem, jakiego konkretnie okresu dotyczyło. Być może chodziło o średnie wynagrodzenie z Przedsiębiorstwa (...)albo jeszcze o wynagrodzenie z (...)w B.. Czym innym jest zresztą uśredniony zarobek, a czym innym konkretne wynagrodzenie wynikające z określonej w danym dokumencie stawki. Gdyby odwołującej udało się w przyszłości pozyskać dowody, z których wynikałaby stawka wynagrodzenia osiąganego przez nią w okresie od 1 października 1963 r. do 31 grudnia 1972 r., zawsze może ona wystąpić do organu rentowego z kolejnym wnioskiem o przeliczenie emerytury. Na etapie tego postępowania za wymieniony wyżej okres nie zostały przedłożone

odpowiednie dokumenty, w związku z czym dokonując wyliczeń wysokości należnego odwołującej świadczenia w różnych wariantach, za jej okres zatrudnienia w (...)

w B., słusznie ZUS przyjmował minimalne wynagrodzenie za pracę. Nie zamyka to jednak ubezpieczonej drogi do ewentualnego dochodzenia roszczenia w przyszłości. Być może wówczas wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia okaże się dla niej korzystniejszy niż dotychczas wyliczony.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie potwierdziło, że zasadnie organ rentowy zaskarżoną decyzją odmówił ubezpieczonej przeliczenia emerytury. Pomimo przedłożenia przez odwołującą dowodów, w oparciu o które ustalono rzeczywiste jej zarobki w okresach od 1 lutego 1972 r. do 31 grudnia 1973 r., od 5 listopada 1979 r. do 31 grudnia 1987 r. i od

1 stycznia 1994 r. do 29 marca 1995 r., kolejne warianty przeliczenia emerytury nie były dla niej korzystne. W takiej sytuacji, uwzględnienie żądania i przeliczenie świadczenia byłoby rozstrzygnięciem na niekorzyść odwołującej.

Jeżeli chodzi o zarobki odwołującej z 1993 r., chociaż było to przedmiotem wydanej przez ZUS w dniu 11 grudnia 2014 r. decyzji z urzędu, której ubezpieczona nie zaskarżyła odwołaniem, to Sąd związany jest faktem, że zapadł prawomocny wyrok oddalający odwołanie od decyzji organu rentowego o obciążeniu pracodawcy obowiązkiem zwrotu nienależnie wypłaconego przez ZUS świadczenia z uwagi na wystawienie błędnego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, o którym wiadomo Sądowi z urzędu. Kwestia wynagrodzenia za 1993 r. została zatem przesądzona i stwarza pewien stan prawny. Sąd nie może zatem czynić ustaleń sprzecznych z tym, co wynika z prawomocnego wyroku. W tym miejscu podkreślić jedynie należy, że ubezpieczona nadal kwestionuje wysokość zarobków za 1993 r., ale jednocześnie nie zaskarżyła decyzji z dnia 11 grudnia 2014 r., która obniżyła jej świadczenie. W takim postępowaniu, toczącym się z odwołania od decyzji z dnia 11 grudnia 2014 r. możnaby kwestionować wysokość zarobków za 1993 r., jednak w takiej sprawie wiążący byłby wyrok, jaki zapadł w sprawie o zwrot nienależnie wypłaconego świadczenia.

Uwzględniając wyniki przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego stwierdzić należało, że decyzja o odmowie przeliczenia ubezpieczonej emerytury była słuszna.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie od decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 22 września 2014 r.